

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร
**Relationship Between the Creative Leadership of Administrators
and the Effectiveness Of Educational Institutions Under
Local Government Organizations in
Samut Sakhon Province**

เยาวรัตน์ ทองมี¹

นิษฐัฐินี กู้ประเสริฐ² และ วิเชียร อินทรสมพันธ์³

มหาวิทยาลัยธนบุรี^{1,2} มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา³

Yaowarat Thongmee¹

Nidsinee Kupasert² and Wichian Intarasompun³

Thonburi University, Thailand^{1,2}. Bansomdejchaopraya Rajabhat University³, Thailand

Corresponding Author, E-mail: aoddy2504@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 262 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

* วันที่รับบทความ : 29 มิถุนายน 2567; วันที่แก้ไขบทความ 10 กรกฎาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 13 กรกฎาคม 2567

Received: June 29 2024; Revised: July 10 2024; Accepted: July 13 2024

Abstract

This research aims to study 1) the level of creative leadership among administrators of educational institutions, 2) the level of effectiveness of these educational institutions, and 3) the relationship between the creative leadership of administrators and the effectiveness of these educational institutions under local government organizations in Samut Sakhon Province. The sample group consisted of 262 teachers from educational institutions under local government organizations in Samut Sakhon Province. The data collection tool was a questionnaire. Data were analyzed using statistical software to determine frequency, percentage, mean, and standard deviation, and to test the relationship between variables using Pearson's product-moment correlation method.

The research findings revealed that: 1) the overall level of creative leadership among administrators was at a high level. 2) The overall effectiveness of the educational institutions was at a high level. 3) There was a high positive correlation between the creative leadership of administrators and the effectiveness of educational institutions under local government organizations in Samut Sakhon Province, with statistical significance at the .01 level.

Keywords: Creative Leadership; Effectiveness of Educational Institutions; Local Government Organizations in Samut Sakhon Province.

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาเป็นศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องมีการกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีก็จะกระทบกระเทือนส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2554 : 8) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่ช่วยในการขับเคลื่อนนโยบาย และกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยต้องอาศัยการกำหนดขั้นตอนวิธีการอย่างเป็นระบบ มีการจัดการทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านอื่น ๆ ให้คุ้มค่าที่สุด รวมถึงการประเมินผลเพื่อนำผลที่ได้ นำกลับมาแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสม อีกทั้งยังต้องคอยช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและแก้ปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาที่เกิดขึ้น จาก การปฏิบัติงานตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557: 3)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นตัวบ่งชี้หรือนำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาและตัวการที่เป็นเครื่องตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าการบริหารประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นจะต้องศึกษาหรือทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสิทธิผลขององค์การเหล่านั้น (ชูศรี ถนอมกิจ, 2550 : 2) ในการศึกษาแนวคิดการประเมินประสิทธิผลสถานศึกษาจาก มอท์ (Mott) อ้างถึงใน พัฒนะ สีหามู (2553 : 26) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์การประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการ

พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงอย่างใกล้ชิด เช่น ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ วิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี ตลอดจนการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนนักเรียน สิ่งเหล่านี้สถานศึกษาจะต้องรับเอามาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ คือผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเป็นผู้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556 : 3, ปวีณา เขตชั้นหล้า และคณะ, 2567, วิเชียร อินทรสมพันธ์ และคณะ, 2567 : 76-80)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญต่อผลสำเร็จในการบริหารงานในสถานศึกษา การบริหารงานจะประสบผลสำเร็จได้ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารและต้องคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีการกระจายความรับผิดชอบอย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์ต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาในตัวผู้บริหาร เพื่อให้องค์กรเกิดประสิทธิผลสูงสุด การแสดงออกของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของครูและนักเรียน (Sarattana, 2012 : 3) ในการศึกษาแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (Dubrin, 2010 : 22) ซึ่งประกอบด้วย 1. มีความรู้ 2. มีความสามารถทางเชาว์ปัญญา 3. มีบุคลิกภาพที่ดี 4. พฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นอีกภาวะผู้นำรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทำให้มีความสามารถในการจูงใจ ประสานงานและนำบุคคลอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ อย่างท้าทาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา มีทัศนคติในเชิงบวก เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้อื่น พร้อมทั้งจะก้าวข้ามอุปสรรคไปด้วยกัน มีการแสดงถึงความยืดหยุ่นทางความคิดและการกระทำ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความสมดุลในชีวิต รู้จักพัฒนาตนเองเสมอทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และจิตวิญญาณ สามารถผลักดันให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย โดยการสร้างแรงบันดาลใจ ส่งเสริม แนะนำกระบวนการใหม่ๆ มาใช้ภายในองค์กรมองถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความรู้ มีความสามารถทางเชาว์ปัญญา มีบุคลิกภาพที่ดี มีพฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียน

จากสภาพปัญหาความจำเป็นและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้ทราบถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับใด ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับใด และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้

ไปเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 19 โรงเรียน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาที่ดีโดยที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตรงตามมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาสู่มาตรฐานสากลได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ระเบียบการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร โดยวิธีเทียบสัดส่วน จำนวน 760 คน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดโรงเรียนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 262 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้สูตรของ (Taro Yamane, 1973 : 727 ; อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 38) แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ Dubrin (2010 : 22)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาตามแนวคิดของ (Mott. 1972 : 373 cited in Hoy and Miskel. 2001 : 305) โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิง

เนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 และทดลองใช้ (Tryout) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .835

การเก็บรวบรวมข้อมูล

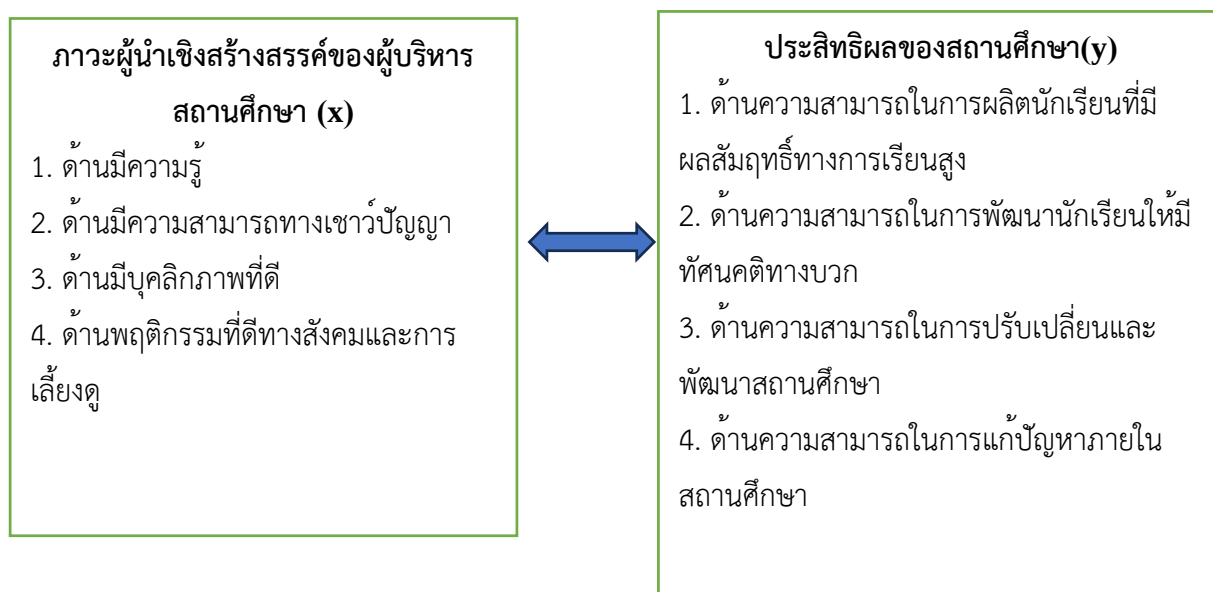
1. ขออนุญาตจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กับสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสาครแต่ละแห่งด้วยตนเอง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน จึงตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์จำนวน 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถามเพื่อจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการหาค่าความเชื่อมั่น สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient : r_{xy})

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของ (Dubrin, 2010 : 22) คือ 1. มีความรู้ 2. มีความสามารถทางเชาว์ปัญญา 3. มีบุคลิกภาพที่ดี 4. พฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู และได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของสถานศึกษาของ Mott (1972 : 373 cited in Hoy and Miskel. 2001 : 305) คือ 1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา 4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านมีความรู้	4.41	0.43	มาก	2
2. ด้านมีความสามารถทางเชาว์ปัญญา	4.41	0.40	มาก	3
3. ด้านมีบุคลิกภาพที่ดี	4.46	0.49	มาก	1
4. ด้านพฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู	4.39	0.47	มาก	4
ภาพรวม	4.42	0.41	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมีบุคลิกภาพที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาได้แก่ ด้านมีความรู้ ($\bar{X} = 4.41$) ส่วนด้านพฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.39$)

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.44	0.44	มาก	3
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มี ทัศนคติทางบวก	4.40	0.42	มาก	4
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา	4.47	0.43	มาก	1
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายใน สถานศึกษา	4.46	0.53	มาก	2
ภาพรวม	4.47	0.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) ส่วนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.40$)

3. ผลศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร สรุปภาพรวมการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	ด้านการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้ มีเจตคติทางบวก	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนา สถานศึกษา	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายใน สถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม
ด้านมีความรู้	0.647**	0.608**	0.690**	0.589**	0.723**
ด้านมีความสามารถทางเชาว์ปัญญา	0.697**	0.618**	0.721**	0.674**	0.772**
ด้านมีบุคลิกภาพที่ดี	0.654**	0.617**	0.713**	0.683**	0.759**
ด้านพฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู	0.723**	0.727**	0.686**	0.654**	0.796**
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโดยรวม	0.742**	0.697**	0.773**	0.719**	0.835**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม มีค่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = 0.835$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านพฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู ($r = 0.796$) ด้านมีความสามารถทางเชาว์ปัญญา ($r = 0.772$) ด้านมีบุคลิกภาพที่ดี ($r = 0.759$) และด้านมีความรู้ ($r = 0.723$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบ นำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านมีบุคลิกภาพที่ดี รองลงมา คือ ด้านมีความรู้ ส่วนด้านพฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา มีการพัฒนาตนเอง มีภาพลักษณ์ที่ดี เป็นที่ยอมรับของครูและบุคลากร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบความท้าทาย กล้าคิด กล้าทำ และกล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง มีความเชื่อมั่น และมั่นใจในตนเอง มีทัศนคติที่ดีในการบริหารงาน เป็นคนเปิดเผยกับผู้ที่บังคับบัญชา สามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆได้ รับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น แก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาได้ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูและบุคลากรได้ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อองค์กร เพื่อให้สถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอันจะนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา ศรีภูธร (2562 : 56) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา ดิฉวงพันธ์ (2565 : 162) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามุกดาหาร พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ส่วนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนอาจต้องมีการพัฒนาในทุกด้านเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง โดยพยายามสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายเกี่ยวกับโครงสร้างของการบริหารโรงเรียน ทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตลอดจนพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม สามารถอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างชาญฉลาด สามารถแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ ถือว่าโรงเรียนได้จัดการศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์อันบ่งบอกถึงประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันยากร จินตดา (2561: 229-230) ที่ศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ เปรมสุริย์

เชื่อมทอง (2536 : 9) กล่าวว่า ประสิทธิภาพคือผลงานของกลุ่มซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์กับการบริหารงานเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีทิศทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.835$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ มีความรู้ ความสามารถ มีความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อนในกระบวนการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาจะส่งผลให้การพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะผู้บริหารคือผู้นำองค์กรที่สำคัญ การมีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพคือสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติ องค์กรไปสู่ความสำเร็จองค์การในหลาย ๆ ด้านอย่างสร้างสรรค์ ขณะเดียวกันผู้นำก็ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้ผลสำเร็จสูงขึ้น การบริหารจัดการสถานศึกษาจึงจะเกิดประสิทธิผล ดังที่ Steers (1997: 48-57) กล่าวว่า องค์กรจะมีประสิทธิผลสูงได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น เกิดจากปัจจัยที่มีการบริหารที่ดีและความสามารถในการจัดการ นอกจากนี้ Stewart (1985 : 92) กล่าวว่า การที่โรงเรียนจะมีประสิทธิผลมากน้อยเพียงไหน ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการนำและการใช้ภาวะผู้นำในการปรับเปลี่ยนพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น สรุปได้ดังนี้ ผู้บริหารจะต้องมีภาวะความเป็นผู้นำสูง โดยเฉพาะในด้านการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของนักเรียน ตั้งความคาดหวังในความสำเร็จของนักเรียนไว้ใน ระดับสูงมีการประเมินผลนักเรียนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอมีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสอดคล้องกับ นัยนัปร แก้วจิราสิน (2561 : 25-30) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556 : 190-198) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาณิช บุญครอบ (2556 : 7-8) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ด้านพฤติกรรมที่ดีทางสังคมและการเลี้ยงดู ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม เป็นผู้บริหารที่มีภูมิหลังที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งและเป็นนักคิดเชิงสร้างสรรค์

จากผลการวิจัยประสิทธิผลของสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรสาคร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.2 ผู้บริหารควรมีการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก โดยการส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.3 ผู้บริหารสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ควรส่งเสริมความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความรู้และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ได้รับการยอมรับจากชุมชน สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริงโดยศึกษาในรูปของกรณีศึกษา

2.2 ควรศึกษาตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ได้นำมาพิจารณา เช่น การทำงานเป็นทีม การบริหารเวลา สร้างมนุษยสัมพันธ์ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์และมีความหลากหลายมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

- กันยากร จินสีดา,นิยดา เปี่ยมพีชนะ. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น*. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- จินตนา ดีดวงพันธ์. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ*. ในวิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชูศรี ถนอมกิจ. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นัยน์พร แก้วจิราสิน. (2561) *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2554). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ปวีณา เขตชั้นหล้า สมชัย ขวลิทธาดา และ วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2567). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วารสาร สมาคม พัฒนา วิชาชีพ การ บริหาร การ ศึกษา แห่ง ประเทศไทย (ส พบ ท.). 6 (2),76-89. สืบค้นจาก ; <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/269448>
- เปรมสุริย์ เชื่อมทอง. (2536). *จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พัฒนา สีหาม. (2553). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เพ็ญภา ศรีภูธร. (2562). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 5. ชลบุรี.

- วานิช บุญครอบ. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิเชียร อินทรสมพันธ์ วิเชียร ทวีลา และ ปราณีต ม่วงนวล, (2567). การเสริมสร้างคุณลักษณะครูไทยในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาโดยใช้รูปแบบ การจัดการเรียนรู้ แบบผสมผสาน. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 9 (4),16-32. สืบค้นจาก ; <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/267243>
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมี ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30. วิทยานิพนธ์ ศม.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- DuBrin, A. J. (2010). *Principle of leadership*. (6th ed.). International Edition: South-Western.
- Mott, P.E (1990). *The fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Currency Doubleday.
- Sarattana W. (2012). *School Administrators: Three dimensions of professional development to effectiveAdministrator*. Khon Kaen: Klungnana Wittaya.
- Steers, Richard. M. (1977). *Motivation and Work Behavior*. New York: McGraw-Hill.
- Stewart, R. (1985). *The reality of management (2 nd ed.)*. London: Heinemam.
- Yamane,Taro.(1973). *Statistics an introductory analysis*. New York Harper & Row.